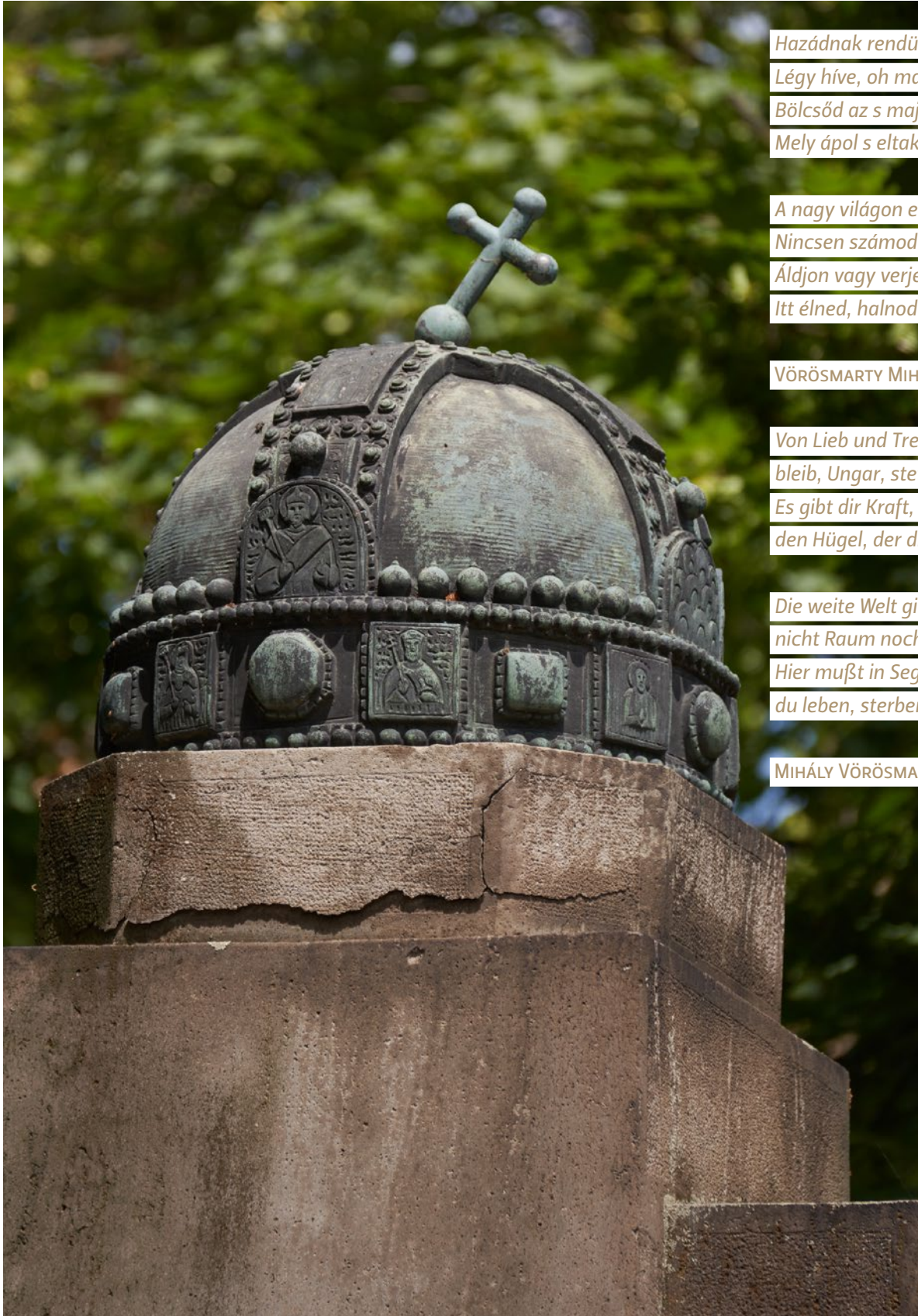

BOGDÁNYI Híradó

Hazádnak rendületlenül
Légy híve, oh magyar;
Bölcsőd az s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze;
Itt élned, halnod kell.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY: SZÓZAT

Von Lieb und Treu zum Vaterland
bleib, Ungar, stets erfüllt.
Es gibt dir Kraft, und wenn du stürzt,
den Hügel, der dich hüllt.

Die weite Welt gibt anderswo
nicht Raum noch Heimat dir.
Hier mußt in Segen oder Fluch
du leben, sterben hier.

MIHÁLY VÖRÖSMARTY: MAHNRUF

Június 10. ■ Közel száz, jelenlegi és már nyugdíjba vonult pedagógus fogadta el Dunabogdány Önkormányzatának meghívását a **Pedagógusnap** alkalmából. A Művelődési Házban megrendezett vendégfogadáson előbb a zeneiskola növendékei adták elő műsorukat, majd a közös vacsora előtt Liebhardt András polgármester köszöntö meg a jelenlevők munkáját.

Június 14. ■ A Dunakanyar Kortárs Zenei Fesztivál szervezésében a **Vox Insana Kamarakórus** látogatott el Dunabogdányba. A katolikus templomban megtartott hangversenyen kortárs zeneszerzők darabjai hangzottak el, többek között a településünkön élő és alkotó komponisták, Ott Rezső és Kutrik Bence alkotásai is.

Június 27. ■ A FAKULT egyesület szokásos éves nagyrendezvényén, a **Lakjon jól a falu!** elnevezésű főzőversenyen idén a magyar népmesék igazán tág témaköréből válogathattak a résztvevő csapatok. A kreatív megoldásokat a háromfős szakmai zsűri értékelte. Az első helyet ezúttal a **Gasztró különítmény** szerezte meg a **Babvarázs – gulyás égig érő kolbászból** elnevezésű ételével.

Június 14. ■ A Dunabogdányi Szimfonikus zenekar a Cecília kórusral ki-egészítve tartott hangversenyt a Nepomuki Szent János-templomban, idősebb Ott Rezső vezényletével. A koncerten ifjú dunabogdányi zenészek szóló formájában is megmutatták tehetségüket a helyi közönségnek.

Június 22–27. ■ A Művelődési Ház adott otthont a dunabogdányi zeneiskola által szervezett **II. Zenei Tábornak**. A hangszeres tanulás és a sok fürdés mellett változatos programokon vehettek részt a gyermekek, végül pedig egy zárókoncerten adtak számot tudásukról. Ezt követően **Méhes Csaba és a Brass in the Five** szórakoztatta az ifjú zenészpálántákat.

Június 28. ■ A Kreisz Flórián főszervezésével tavaly újrainduló **Falumundiált** idén is nagy érdeklődés övezte. A két héten keresztül zajló csoportmérkőzéseket követően, a záró napon újra egymásnak feszültek a bogdányi csapatok. Így alakult ki a torna végeredménye: **Felsőház** – 1. **Dunabogdányi Ifi I.**, 2. Dunabogdány Felnőtt, 3. Dunabogdány Ifi II., 4. Devils. **Alsóház** – 1. Joga Bonita, 2. FC Botláb, 3. Csengettyű, 4. Parti Falatozó. **Gólkirály:** Országh Barnabás (Ifi II.) 16 gól.

Kiadja: Dunabogdány Község Önkormányzata ISSN 2498-4612 ■ **Felelős szerkesztő:** Olgyay János ■ **A szerkesztőbizottság tagjai:** Hock Zsuzsa, Kristóf Edit, Olgyay János
 ■ **Eseményfotók:** Hidas András ■ **Címlapfotó:** Hidas András ■ **Elérhetőségeink:** +36 26 391 025, www.dunabogdany.hu, hirado@dunabogdany.hu ■ A cikkek maximális terjedelme: 4500 karakter (a meghatározott karakterszám túllépésével érkező írásoknál a szerkesztőbizottság nem tudja garantálni az adott hónapban való megjelenést).
 A szeptemberi számba a cikkek leadási határideje augusztus 10. A szövegeket word-dokumentum formátumban, a képi illusztrációkat jó minőségben, külön mellékletben csatolva várjuk ■ **Tördelés, nyomdai előkészítés:** Várady-Szabó Bence ■ **Nyomás:** Spori Print Vincze Kft., Fv.: Viznerné Vincze Ingrid, www.sporiprintv.hu

Egy felkavaró esetről...

Június 19-én, egy előző napi Duna-parti kegyeleti szertartást követően az önkormányzat facebook oldalán közzétett bejegyzésem akaratom ellenére „nagyot ment”. Szándékom szerint pusztán a község polgárainak szerettem volna tájékoztatást adni, hogy mi az álláspontom az esettel kapcsolatban és, milyen lépéseket tehetünk a jövőben a hasonló esetek rendezésére. Mindezt az a sok megkeresés indokolta, amely a hivatalunk felé érkezett a Duna-parton tartott rendezvény kapcsán.

Nagyon sajnálom, hogy a Dunabogdányban zajló temetési szertartás okán megjelent posztom olyan utat járt be, ami miatt a Család és Ismerőseik gyászukat nem tudták a kellő és kívánt intimítással megélni. Egyáltalán nem számítottam rá, hogy ekkora sajtóvisszhanggal vagy egyáltalán sajtóvisszhanggal jár ez a poszt. Magam nem kerestem meg a médiát. Minden további nyilatkozat utánkövetés volt egy kényszerűen előállt helyzetre azért, hogy a továbbiakban lehetőleg ne csak az álláspontunkkal ellentétes vagy nem kívánt narratíva jelenjen meg a nyilvánosságban.

Ugyanakkor úgy értékelem, hogy az eredeti célkitűzésnek megfelelő megszólalást kötelességem volt megtenni. Posztomban én a jelenség ellen emeltem szót, véleményemet fenntartom, külön hangsúlyozva azon részét, hogy az ilyen jellegű rendezvények – a lakóterület közvetlen közelében, illetve a Strandnak és nyári sportoknak, sátorozásnak kijelölt helyszíneként, különösen, hogy a faluközpontban vannak – nem erre a partszakaszra valók.

Meggyőződésem, hogy az vezetett ide, hogy a búcsúztatást szervező – teljeskörű ügyintézészt biztosítani hivatott – Vállalkozó nem járt el körültekintően a helyszínválasztást illetően, és nem szerezte be azokat a szükséges hozzájárulásokat, amelyek elengedhetetlenek egy ilyen rendezvény esetén. Ezzel kellemetlen helyzetbe hozta az önkormányzatot és a gyászolókat is.

Szeretném rögzíteni, hogy a Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság (KDVI) belátható időre visszatekintve egyetlen esetben sem adott ki ilyen engedélyt dunabogdányi helyszínt illetően. Nem feladatom megítélni, hogy valóban temetés vagy búcsúztatás volt-e ez az esemény. A jelenlévő attribútumok – pl. urna, vízre helyezés stb. – az előbbire utaltak. A közelben tartózkodóknak mindenképpen az volt, aminek látszott. A helyszín közelében többszáz gyermek részvételével zajlott piknik-eseményt, az utolsó tanítási napok egyikén.

De nemcsak érzelmi, hanem megkérdőjelezhetetlen jogi szálak is fűzik a közösségünket és a közösséget képviselni hivatott Önkormányzatot a szóban forgó területhez. Ami talán kellőképpen megvilágítja az álláspontunkat, és érthetővé teszi a felfokozottabb érzelmi hőfokot az eset kapcsán, hogy a szóban forgó területet a KDVI-től Dunabogdány Község Önkormányzata bérlti. Innentől megkérdőjelezhetetlenül bármilyen célú rendezvényt illetően kötelessége lett volna a Vállalkozónak egyeztetni az Önkormányzattal.

A Vállalkozó nehezményezte a táblázás, illetve az iskolai rendezvény nyilvánossá tételének a hiányát. A helyszíni táblázás valóban előnyös lehet

a jogosultsági viszonyok gyors megállapításához, de ez nem kötelességünk, a tulajdonosi vagy bérleti jogok gyakorlása nem lehet ettől függő körülmény. Az eset után mindenesetre kihe-lyezünk a bérleti státuszt jelző információs táblát, hogy a szükségtelen fájdalmakat elkerülhessük.

Hasonlóképpen nincs közzétételi kötelezettsége a községben működő oktatási intézménynek, hogy közösségünk diákkorú gyermekei – akár tanítási időben – használni kívánják-e a partszakaszt, főleg olyan rekreációs céllal, amilyen funkciót eredetileg is a területnek szántunk és szánunk. Ilyen alapon a Vállalkozónak is közzétételi kötelezettsége lett volna rendezvényéről, talán jóval inkább, mint az iskolának.

Az önkormányzat mint bérleti legjobb tudása szerint próbálja rendben tartani ezt a partszakaszt. Szerény lehetőségei szerint fejleszti is az infrastruktúrát, parkfenntartási feladatokat végez, a különböző rekreációs funkcióknak külön helyszíneket jelöl ki, és egyfajta etikai kódexet is igyekszik kialakítani a kulturált parthasználatban. Alapelvünk, hogy nem kerítjük el a partot. A bérleti jogviszonyon túl, ez képezi alapját az ügyben tett határozott kiállásnak.

A szórások ügyében a teljes dunabogdányi Duna-szakaszt is kezelő KDVI állásfoglalását kértem. Jelezték, hogy ha a helyszínt illetően határozunk a kérdésről, ők ez alapján állítanak ki, vagy ha tiltjuk, nem adnak ki engedélyt. A Képviselőtestület úgy határozott, hogy Dunabogdány közigazgatási területén a dunai temetkezéseket illetően a 22. és 23. folyamkilométer között jelöli ki ennek a kegyeleti lehetőségnek a helyszínét. Ez a Váradoznál található, közúton megközelíthető, természetközeli helyszín.

■ Liebhardt András
polgármester

Koronaőrök

Hogy mennyi minden elvlaszt, ennek nemcsak a legnagyobb haragtartók a megmondhatóí, hanem többé-kevésbé bármelyik ember beforrott sebei is megmutatják. Kollektív traumákat és alaptalan hiedelmeket is hordozunk és adunk tovább egymásról, sokszor öntudatlanul. Ha nemzeti karaktert azonosítunk, ártatlan vagy vitriolos viccek felett kacintgatunk, a történetekben a szereplők esendősége a miénk is, és megmaradunk a szeretetben. De a családtörténet őrizhet olyan pillanatképeket, amikor a nagy- vagy dédszülő emberséggel vagy embertelenséggel találkozott, olykor éppen nem érdektelenül az illető zubbonyának színétől, megkülönböztető valamilyétől, éppenséggel a kultúrájától. Ke-

vés a szó viszont arról, ami összeköt. Pedig mennyi minden köt össze minket a közös hazával és e hazában egymással!

A II. világháború után 1946-ban a templomtéren álló hősi emlékmű tetejéről két betelepült kommunista el akarta lopni a mintegy 50 kg súlyú bronz Szentkoronát. Ezt a tervet az úgynevezett Tonglász kocsimában eszelték ki. A formálódó új világban „nemkívánatosná vált” ereklje bizonyára összedaraboltan értékesítve csillapította volna pillanatig a morális pallost lóbaló söpredék étvágyát.

A borgőzös szervezkedést meghallotta a kocsmatulajdonosa, és még éjszaka összehozta a korona elmenekítését. Pallókon, szalmával megrakott kocsira csúszatták és álcázták a bronzerekljét, majd a kocsmáros házának padlásán rejtették el (a mai Béke utca 6. szám alatt). A tulajdonost, Fleckenstein Mártont később kitelepítették, „bűne” mindössze annyi volt,

hogy német anyanyelvűnek vallotta magát az 1940-es népszámláláson. A megüresedett házát a Felvidékről érkezett Dusha család kapta. A családfő, Dusha Béla az 1950-es években jelezte a plébánosnak – a faluba „száműzött” Kisberk Imre püspöknek a dolgot, aki akkor nem tartotta időszerűnek a visszahelyezést. Tovább őrizték hát a koronát, amely minden kiemelt figyelem kizárásával a '80-as évek végén kerülhetett vissza biztonsággal a helyére.

Ebben a történetben a korona, ami összeköt. A sváb és a magyar főszereplő is tudta, érezte, mit kell tennie. Hogy elemi civilizáltság, a barbárságon felháborodó tenniakarás, a korona tisztelete, a hazaszeretet milyen elegye öltött testet a cselekvésben, ezt már nem tudjuk meg. De a példa szép és követendő, álljunk hát készen arra, hogy bármikor koronaőrök legyünk!

■ Liebhardt András

Szent István öröksége

Szent István királyunkról való megemlékezésünkben elsősorban a legnagyobb elért eredményeiről, az államalapításról és a kereszténység felvételéről esik szó. Életkori sajátosságainkból fakadóan azért érdekesen más és más oldalát láthatjuk felragyogni ennek a munkásságnak. Az utóbbi időben igen sokat foglalkoztat magam s mások életpályáján végigtekintve, a vívmányok, eredmények átadása. Az ember boldog, ha egy életutat úgy zár le, hogy látja az elért eredményeket, amiket sosem remélt, és elszámol a kudarcokkal is, amelyek gyakran hasznosnak számíthatnak a végső elszámolásban, és mindezeket a velük járó tapasztalatokkal továbbadhatja. Szent királyunk esetén egy nemzetet évezredre pályára állító alapkölvetételek óriási, tömegek sorsát meghatározó eredmények voltak.

Ha végignézek sikeres emberek, közösségek, vállalatok óriási teljesítményein, amelyekre akár örökké emlékezhetünk, mégis gyakran nem marad utánuk más, mint egy emléktábla, lexikonbejegyzés, míg az anyagi, szellemi sikerek eltűnnek a következő generációk számára. Az ember élete legnagyobb részében a

sikereken munkálkodik, és nem nagyon merül fel azok továbbadásra való szándék. Ez olykor talán túl későn jelenik meg, mikor a sikerek már megvannak és kiderülhet, minél nagyobb értékről, teljesítményről van szó, annál nehezebb az átadás.

A következő generáció, akár a közvetlen örökösök, olykor nem is látják az igazi kincset, legfeljebb piaci értékét, amit lehetne nyerni az eladásból, de az igazi kincs rejtve marad. Sőt, akár az is előfordul, hogy hiábavalónak, értelmetlennek tekintik, amit a kuka mellé raknak ki, vagy amiért nem is érdemes egy kapavágást sem tenni.

Ezért, már elnézést a szubjektív rangsorolásért, a nyilvánvalóan hatalmas eredmények mellett számomra legértékesebb dolog a továbbadás képessége vagy éppen jelensége az ember lehetőségeihez képest.

Szent Imrének írt intelmei a kormányzásról, számomra örök bölcsességű hagyaték, amit a sikeres uralkodó hagy hátra a trónörökösnek, és bátran állíthatom, az utókornak a vezetés tudományáról általában is. Nem tudhatjuk meg, Imre herceg mennyire élt volna ezzel,

vagy csak, ahogy manapság divatos, hajította volna maga mögé, az újabb és felvilágosultabb és egyben bölcsőbbnek vélt generációnak az eleganciájával. Ennek kis valószínűsége adok, mert Imre is szentté vált, és a szentekre jellemző alázatosságban minimum megfontolta volna az intelmeket.

Esetében ezt a hagyatékot nagyobb jelentőségűnek tartom, mint magát az ország vezetésének megöröklését, hiszen ez adta kezébe a bölcsességet, tudást, értelmet, hogy azt az országot egyáltalán megtarthassa, de gyarapítsa is.

Az átadásnak egy másik igen jelentős, egyesek szerint szimbolikus, mások, hitük révén gyakorlatias mozzanata, a Szűzanyának való országfelajánlás. Ez igencsak megosztó kérdés lehet napjainkban, hiszen manapság igen sok sikeres és nagyhatalmú vezető elveti még a gondolatát is annak, hogy „országglásában” szerepet adjon az égieknek. Komoly terhet is jelent számukra, hogy saját maguk hordozzák ezt a felelősséget. Szent István örökös nélkül maradván, megtette ezt a felajánlást, és ahogy végignézek történelmünkön, ennek köszönhetjük létünket. Legalábbis azok szemében, akik a világban felismerni vélik az égiek közbenjárását.

■ Hidas András

„Hol vagy, István király?”

De sokszor feltette már ezt az esengő kérdést a mi népünk a történelem során! Ha más-kor nem, augusztus 20-án biztosan. Felidézve őt, aki korának kihívását elfogadva megszervezte a modern magyar államot. A római Anyaszentegyházhoz kapcsolta népét, elhárítva ezzel a bizánci, a keleti egyház égisze alatti hódító törekvéseket. Nyugati mintájú királyságot hozott létre, de megvédte országát a nyugati leigázástól is: 1030-ban a ránk támadó II. Konrád német-római császár hadát Bécsig kergette!

Apostoli királyunk egyszersmind az első nemzetnevelő is. Fiához, Imre herceghez írt **Intelmei** el nem évülő, követendő nevelési útmutatások. Királytükörnek nevezik az ilyen írásokat: nagy uralkodók adják utódaiknak irányadó céllal. Lehetséges, hogy egy tudós pap fogalmazta meg a latinul írt Intelmeket, de István király erkölcsi méltóságát, lelkiségét sugározza a 10 fejezetbe sorolt, gondos édesapai tanács. Ekkor még élt Imre herceg (1031-ben halt meg).

Történelmi kincsünk ez az írás; a Corpus Juris törvénykönyv szerkesztői később azzal fejezték ki fontosságát, hogy a törvénygyűjtemény elejére illesztették **István király első törvénye** címmel!

Mindegyik fejezet olyan erkölcsi értéket tartalmaz, ami nélkül helyesen nevelni ma sem lehet. (Vagy lehet ugyan, csak nincs értelme...)

Legfontosabbnak tartja Szent István a keresztény hithez való ragaszkodást: „Az apostoli és katolikus hitet oly gondnal és lelkiismeretesen őrizd, hogy kegyes példaadója légy alattvalóidnak.” Apostoli királyunk élete mai napig is ekként ragyog népe előtt...

Másik szívhez szóló tanácsa a szülők iránti engedelmisséget hangsúlyozza.

„Aki ellenáll atyjának, Isten ellensége az. Ezért szerelmes fiam, mindig lebegjenek előtted atyád parancsai, és anyád oktatásait el ne hagyd!”

Mekkora szükség lenne korunkban ennek a megszívlelésére!

Hová lett manapság a szülői tekintély? Sok-

helyütt a gyermek a család bálványa. A kedélyes pajtáskodásban felnőtt ivadék nem tanulja meg az engedelmisséget, s később nehezen viseli a vállára nehezedő terheket. Könnyítésül a hamar megszerezhető örömförásokhoz fordul, (ital, szex, drog), üres szórakozások, elfajzott nézetek rabja lesz. Nem tud ellenállni a tobzódó, gátlástalan öröleteknek, a terjedő szennyaradatnak, a mérgező kordivatnak. Ez előtt a lelket bomlasztó hullám előtt a szülők és a nevelők is megtorpannak ugyan, de nehogy maradinak látsszanak, inkább együtt úsznak az árral.

Szent királyunk bölcsességét, példás életvitelét hordozza az a tanácsa, amelyben az alázatosságot köti fia lelkére: „*Semmi fel nem emel, csak az alázatosság, és semmi meg nem aláz, csupán a kevélység.*”

Mai világunk éppen az ellenkezőre akar rávenni: legfontosabbnak a pénzt, a hivalkodó külsőségeket, az „önmegvalósításra” törekvés hamis, egoista divatját tartja. Az alázatosságot pedig gyengeségnek. (Pedig éppen ehhez kell hatalmas lelki erő!) Bölcs királyunk jól tudta, hogy milyen útvesztői vannak, lehetnek a hatalom birtoklásának: „Az alázatosság vezérfonala nélkül a hatalom könnyen góggé és önkényé válhat.”

A tíz fejezet legszebb erkölcsi tanításai soha nem évülhetnek el, örök értékekre mutatnak rá.

Csak néhányat felvillantva az Intelmekből: „... Légy könyörületes.”, „Légy türelmes mindenkihez”, „Légy szerény”, „Soha az igazság ellen ne véts”, „Légy becsületes!”

A leendő király számára a hatalom gyakorlásához is szigorú intést adott a királyi édesapa: „Az uralkodó hatalma nem a kard erejéből, hanem a lelkiületből, igazságosságból, szeretetből fakad. A türelmes királyok királykodnak, a türelmetlenek zsarnokoskodnak.”

Ezek az értékek szükségesek egy társadalom közös értékrendjének kialakításához, a nemzeti összetartozáshoz. Irányt mutatnak a hatalom mindenkori birtokosainak is, hogyan lehet etikus elvek szerint vezetni egy közösséget. Nemzetnevelő szent királyunk lelkisége őrizz meg országunkat!

István király Intelmeinek legrégebbi kéziratát a bécsi Nemzeti Könyvtár őrzi. Elsőül 1581-ben nyomtatta ki Zsámboki János.

■ Varsányi Viola

Mári néni kenyere (helyi népmonda)

Mielőtt a Csádri-patak beleszalad a Dunába, van egy kis ház, azt mesélik, ott lakott a vén Mári. Mindig, mindig csak dolgozott. Vasárnap sem pihent soha.

Ünneplőben szőke lányok beköszöntek a kapuba: „Mári néni szól a harang. Jöjjön Isten házába!” De az öreg nem hallgatott semmiféle hívásra. „Miért menjek templomba? Imádkoztam eleget.”

Látja Isten Mári néni öreg szívét. Kőszívét, kővé változtatja egyszer valamennyi kenyerét. Ott van ma is kemencénél a kőkenyér emléke. Szőke lányok szép kék szeme félve tekint feléje, Amint mennek ünneplőben a vasárnapi misére.

A történet tanulsága az istenfélő vallásos üzenetén túl, hogy érdemes megszentelni az ünnepeinket, egyáltalán legyenek ünnepnapok az életünkben, mert anélkül értelmetlen és céltalan a munkánk: kővé válik kezünk között az, amivel foglalkozunk.

DAS BROT DER MARI TANTE (VOLKSSAGE)

Bevor der Csádri-Bach in die Donau fließt, stand ein kleines Haus – so erzählt man –, dort wohnte die alte Mari. Immer, immer arbeitete sie nur. Auch an Sonntagen ruhte sie nie.

In Festkleidern grüßten sie blonde Mädchen im Tor: „Tante Mari, die Glocke läutet, kommen Sie ins Gotteshaus!” Aber die Alte hörte keinen Ruf. „Warum soll ich in die Kirche gehen? Ich habe schon genug gebetet.”

Der Gott sieht das alte Herz der Tante, ihr Steinherz. In Stein verwandelte er jedes Brot. Dort ist heute noch beim Backofen als Andenken das Steinbrot. Das blaue Augenpaar der blonden Mädchen blickt an sie, wenn sie im Festkleid am Sonntag zum Gottesdienst gehen.

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját az ÁLLAMALAPÍTÁS évfordulójának tiszteletére rendezett ünnepi megemlékezésre

**2026. augusztus 20.
11.00 / Dunabogdány**

Helyszín: Hősi emlékmű (katolikus templomtér)

Beszédet mond:
Dr. Hidas András
alpolgármester

Közreműködnek:
Ifjúsági Zenekar, helyi előadók

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

STRANDI Strandfoglalkozások
DUNABOGDÁNY SZABADSTRAND

JÚNIUS 19. PÉNTEK 10.00-16.00
MAKRÁMÉ KULCSTARTÓ

JÚLIUS 3. PÉNTEK 10.00-16.00
NYUGIBABA KABALA VARRÁS

JÚLIUS 17. PÉNTEK 10.00-16.00
BATIKOLÁS

JÚLIUS 31. PÉNTEK 10.00-16.00
SZÍNES GIRLAND

AUGUSZTUS 14. PÉNTEK 10.00-16.00
KINCSES DOBOZKA

AUGUSZTUS 28. PÉNTEK 10.00-16.00
NYÁRBÚCSÚZTATÓ ÉKSZERESZÉS

+designvásár
+rajzszőnyeg/társasjátékok

A részvétel ingyenes!
szervező: Dani Viki • +36 30 3450354 • viksid@gmail.com
támogatók: Dunabogdány Község Önkormányzata
Dunabogdány Művelődési Ház

Medium regni, avagy a királyság közepén

Mi, mai bogdányiak érezzük és az ide látogatók is érzik, hogy ez egy nagyon jó hely. A hegyek és a folyó szépsége istenadta ajándék. Az erre fogékony emberek talán még azt is érzik, hogy a helynek szelleme van. Ennek megfigyeltése azonban már egy érdekes talány. Többféle megközelítés lehetséges. Vannak, akik a budapesti agglomeráció északi peremét, erdei kirándulólhelyet, strandot, közösséget, bulikat látnak itt. Mások valamilyen szempontok alapján időben és térben is leszűkítve szemlélődnek. De azt hiszem, a hely szellemének megtalálásához ennél nyitottabban és tágabban is lehet gondolkodni. Egy-két éve kezembe került egy könyv, ami rávilágított egy régi-új, elfelejtett értelmezésre, gondolatra. Mint egy titkos kódkulcs. Remélhetőleg a Kedves Olvasónak is lesz egy aha-élménye a végére.

Kezdjük a történet elején. A honfoglalást követően az uralkodókat adó Megyer törzs az országnak ezen a részén telepedett le. Nem véletlenül. Mondhatnánk: kiválasztották a legjobb helyet. Kumorovitz L. Bernát (1900–1992) professzor, akadémikus, premontrei szerzetes fejtette ki először részletesen egy mérföldkönek számító tanulmányában, hogy a középkor első századaiban az uralkodóknak még nem volt állandó, rögzített székhelyük, így a mai értelemben vett egyetlen főváros sem létezett. Az ország kormányzata ott volt, ahol a király éppen tartózkodott. A professzor felhívta a figyelmet arra, hogy a középkori források szisztematikusan és tudatosan különítették el Magyarország belső, királyi magját a külső területektől. A Magyar Királyság hatalmi, igazgatási, politikai, katonai és szakrális központja nem egyetlen városhoz kötődött, hanem egy jól körülhatárolható, sűrű földrajzi magterülethez, amit a történettudomány latinul „medium regni” elnevezéssel illet. Magyarul: „a királyság közepe”. Ez nem egyszerűen földrajzi közepet jelent, hanem sokkal többet annál. Ezt a felismerést és a korszak térszerkezetét aztán részletesen kifejtette a Medium Regni – Középkori magyar királyi székhelyek című szakirodalom.¹ A köztudatba azonban ez nem nagyon került át. Pedig ez az a kulcs, ami alapján újra rendezzük most az eddigi ismereteink mozaikjait, és új fényt fog kapni szinte minden.

Amikor az középkori országról beszélünk, akkor a történelmi Magyarországon kell gondolkoznunk, amely a Lajtától a Székelyföld

pereméig, a Tátrától az Al-Dunáig ért. Ennek a hatalmas területnek a legelső és legfontosabb királyi központja a közeli Esztergom lett. Szent István itt született, és később itt alapította meg az ország első érsekségét. Esztergom az ország egyházi központjává vált, és az is maradt mindmáig a katolikusok számára. A középkorban az egyház és kultúra kéz a kézben járt. A 13. századig az esztergomi várat keresték fel leggyakrabban az Árpád-házi királyok. A második központ Fehérvár lett: ott koronázták a királyokat az esztergomi érsekek, és a későbbiekben is ez a város maradt a leggyakoribb uralkodói temetkezőhely. A harmadik központként Buda emelkedett fel, amely gazdasági és stratégiai jelentősége miatt a késő középkorra egyre inkább az ország tényleges fővárosává fejlődött. Ezek mellett a királyok sok időt töltöttek a királyi palotájáról híres Visegrádon is, mint negyedik helyszínen.

Ezzel tulajdonképpen már fel is rajzoltuk a fent említett „királyság közepét” a térképre: az Esztergom – Buda – Fehérvár és Visegrád által jelölt magterületről van szó. Ha közelebről nézzük, akkor még az is elmondható, hogy ezek közül Fehérvár kissé kiesik. Így az ország közepének is a közepe igazából a Duna mentén az Esztergom–Visegrád–Buda–tengely. Azt mondhatjuk: a Dunakanyar jobb partja és a Pilis. A területet a központi fekvés mellett a katonai védettség és a Duna adottsága is kiemelhetette a többi terület közül. Ez a terület egyszerre volt Magyarország világi, egyházi, katonai és kulturális központja, amelynek ereje és hatása sugárzott szét szerte az egész Kárpát-medencébe.

Ugye, milyen egyszerű? Hát ezt eddig is tudtuk. Igen, csak legfeljebb így nem kötöttük össze. A titok nyitja: nem elég csak külön-külön néznünk itt a településeket a környezetünkben, hanem egy összefüggő központi rendszer részeként kell látnunk ezeket! Ennek a rendszernek a része az esztergomi vár, a dömösi prépostság, a visegrádi fellegrvár, a királyi palota, a Salamon-torony, a kisorosiban élt királyi testőrség, a bogdányi királyi erdőővők és a dunabogdányi vár (Cirpi/Várad), a szentendrei templomdomb erődtemploma, Buda és a pilisi kolostorok, különösen a pálos kolostorok.

Alighanem mostanra már a kedves Olvasó is rájött arra, hogy mi köze van ennek az egésznek Dunabogdányhoz. Most már a Napnál is világosabb kell legyen, hogy a hatalmas Magyar Királyság különleges hatalmi magterületének is szinte a kellős közepén helyezkedett el községünk. Mindig is tudtuk, hogy király helyen lakunk! Na, de ennyire? Igen, ennyire.

Ha Bogdány körül húznánk egy mindössze 25 km sugarú képzeletbeli kört, akkor ebben a körben légvonalban benne lenne Buda, Esztergom, Visegrád is. (Vác nemkülönben mint püspöki székhely.) Ha ebben a régi-új értelmezési keretben, koordináta-rendszerben nézünk Bogdányra és a rá vonatkozó középkori adatokra, akkor a sok kis fura mozaikból hirtelen összeáll a nagykép: honfoglalás kori sírok, amelyek egyikéből egy madárbrázolásos pecsétgyűrű került elő („bogdányi turul”); Árpád-kori régészeti leletek több helyen; a község írott történelme az Árpád-kori oklevelektől kezdődik (1285), amelyekben a királyi erdőőrök földjéről esik szó; a községben hol a király, hol az esztergomi érsek, hol az ősi Rosd nemzetség tűnik fel birtokosként. A korabeli bogdányiak nem ágrólszakadt jobbágyok voltak, hanem királyi jobbágyokként privilégiumokkal rendelkeztek. Az egyik legfontosabb és legnagyobb gazdasági előnyt biztosító kiváltság a vámmentesség volt az ország fő útőérének számító Buda és Esztergom közötti útvonalon, aminek most már értjük a kiemelt jelentőségét. Egy olyan korszakban, amikor sokféle vámot szedtek a kereskedőktől, a bogdányiak szabadon, adófizetés nélkül szállíthatták terményeiket és áruikat az ország legfontosabb piacaira. Egy kivétel volt csak: a Margit-szigeten élő apácáknak tartoztak némi vámkötelezettséggel. Ez önmagában bizonyítja, hogy a bogdányiak gazdasági kapcsolatai és érdekeltségei közvetlenül a kor legelőkelőbb, királyi alapítású egyházi és kulturális központjaihoz kötődtek. Bogdánrév szintén mutatja, hogy az ország szívének lüktetésében és logisztikájában falunk vízi csomópontként is szerepet játszott. Az eddig leginkább különös privilégium a pápai búcsú engedélyezésének megértéséhez is egy lépéssel közelebb kerültünk. 1400-ban IX. Bonifác pápa Rómában kiállított bullájával búcsúengedélyt adományozott a bogdányi egyháznak! Mindig is talány volt, hogy hogyan juthatott a római pápa eszébe éppen Bogdány. Hát a medium regni közepén már

VÁLLALUNK: bádogos munkát, tetőfedést, ácsmunkát, tetőszigetelést, állványbérbeadást

Deliépker Kft. 06 (70) 578 1468

1. Altmann Julianna / Biczó Piroska / Buzás Gergely / Horváth István / Kovács Annamária / Siklósi Gyula / Végh András: Medium Regni – Középkori magyar királyi székhelyek (Nap kiadó, 2004.)

nem is olyan furcsa ez. Ugye? A királyi udvar és a legfőbb egyházi méltóság árnyékában Dunabogdány középkori státuszát talán ez a pápai búcsú bizonyítja a legjobban. Inkább az a fura, hogy milyen kevéssé esett szó eddig a középkori Bogdányról. Mátyás király is a visegrádi várnagyot tette meg a bogdányiak jogainak megvédelmezőjévé. A falunak a királyság közepén betöltött szerepe minden bizonnyal a hatalmi központ gazdasági ellátásában, kiszolgálásában való részvétel és erdőőrökként védelmi feladat is lehetett. Az is érdekes, hogy Bogdányt történelmi szálak fűzték mind a négy királyi székhelyhez: hol az

esztergomi érsek birtokaként, hol a visegrádi vár tartozékaként, hol az óbudai uradalom részeként tűnt fel, de még a távolinak tűnő székesfehérvári püspökség fennhatósága alatt is állt. Bár nem vált országos jelentőségű településsé, de mindig az országos események sűrűjében volt, jelentsen ez időnként békés gyarapodást, fénykort, idegen hatalom támadásának célpontját, pusztulást vagy reménytelen újakezdést.

A királyság közepének ismerete, öntudata, identitása azonban elveszett. Talán valamikor a török hódoltság alatt vagy után. Talán ezért is pusztították az idegen hatalmak különö-

sen ezt a területet. De ez visszaszerezhető. Ha valaki ezt elolvasta és érti, máris tett egy lépést. Másként fog a falura és a környékre nézni. Ez összeköthet bennünket a régmúlttal, a környező településekkel, egymással is, függetlenül attól, hogy valakinek az ősei évszázadok óta itt éltek, vagy csak pár éve választotta otthonául ezt a csodás helyet. A tudás pedig egy kicsit kötelezhet is minket arra, hogy friss levegőt fújunk a hamu alatt lévő medium regni pisllakoló parazsára. Keressünk, őrizzünk, működtessünk.

■ Rokfalusy Balázs

Dunabogdány vízfogyasztása a hőség alatt

A TUDATOS VÍZHASZNÁLAT JELENTŐSÉGE

Az országot elérő hőkupola miatt június 19-én másodfokú, majd június 27-től a legmagasabb szintű, III. fokú hőségriasztást rendelt el az országos tisztifőorvos. A kánikulában pedig nő a vízigény – a zöldövezetekben és az agglomerációban különösen. A biztonságos ivóvízellátás közös érdekünk, amelyet a környezeti hatások befolyásolnak. A hálózat kapacitása egy változó, de kötött mennyiség, hiszen csak adott számú víztermelő kút felel az ellátásért. Ezért különösen fontos, hogy a vízhasználat időben és mennyiségben is egyenletes legyen.

Míg országsszerte számos településen vízkorlátozást kellett bevezetni, a Fővárosi Vízművek szolgáltatási területén, így Dunabogdányban

is stabil maradt a vízellátás. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tudatos vízhasználatra nem kell több figyelmet fordítani.

2026. június 25. és 30. között Dunabogdány ellátása esetén a vízkitermelési kapacitás és a település fogyasztását kiszolgáló szivattyúk teljesítménye is elérte a maximumot. Június 26. és 29. között annyira megemelkedett a fogyasztás, hogy a többletigényt a víztárolókba korábban betárolt mennyiségből kellett pótolni, melyek szintjei így csökkenni kezdtek. Ha a fogyasztás hasonló mértékű, és a Duna vízszintje is változatlanul 113–116 cm (vagy alacsonyabb) maradt volna, nagyjából 2 nap elteltével vízkorlátozást lett volna szükséges elrendelni Dunabogdányban.

A június 25. és 30. közötti időszakban az első napon volt a legalacsonyabb a fogyasztás, ami 1167,89 köbméter vizet jelentett. Az 5 nap csúcspontja június 28-án állt be 1349,91 köbméterrel. Télen nyilvánvalóan kevesebb a vízhasználat, ami a téli időszak átlagfogyasztása 2024-ben 727, míg 2025-ben 785 köbméter volt. Ennek ellenére 2024. december 1. egy nyári csúcspontot megközelítő napnak bizonyult, ugyanis aznap 1009 köbméter vizet használt fel a település.

A vízellátó rendszer öregszik, és egyre szélsőséesebb környezetben kénytelen működni. Emellett hőhullám és tartós szárazság idején a zöldövezetekben jelentősen növekszik a vízigény. Ez többletmennyiséget és koncentrált

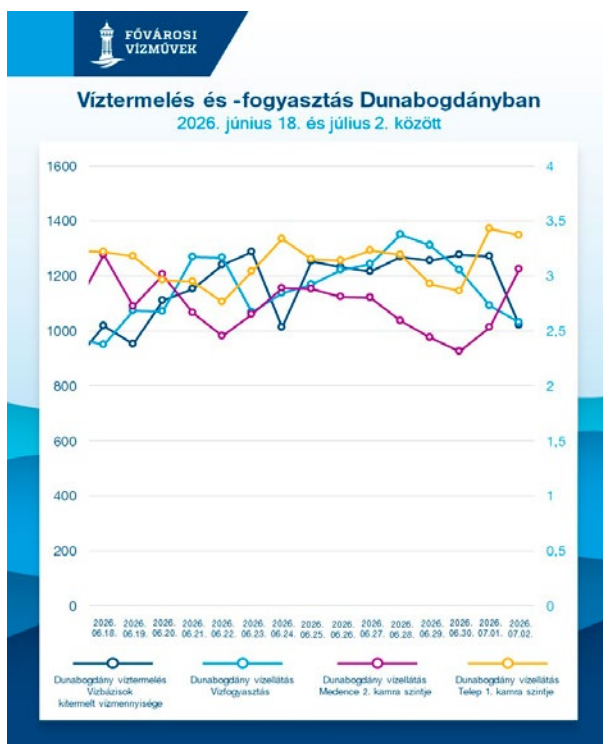
csúcsterhelést is jelent, mely a víztermelésben és az elosztóhálózaton egyaránt érzékelhető. Tudatos vízhasználattal azonban fenntartható az ivóvízellátás.

Néhány egyszerű, de hatékony javaslat a tudatos vízhasználatához:

- **Kerüljük a csúcsidőszakai vízhasználatot!** Amikor sokan egyszerre locsolnak, mosnak vagy töltik fel medencéiket, a hálózat terhelése hirtelen megnő. Ilyenkor nyomáscsökkenés, egyes területeken pedig átmeneti vízhiány is kialakulhat. Ugyanaz a vízmennyiség késő esti (23 óra után) vagy hajnali használattal jelentősen kisebb terhelést okoz.
- **Időzítsük az öntözést tudatosan!** Az automata öntözőrendszerek beállítását érdemes szétosztani időben. Ha sok rendszer azonos, például 05:00–06:00 órai üzemelésre van beállítva, már az is érezhetően segítené a hálózaton, ha egy részük pár órával előre kerülne át, így eloszlik a terhelés.
- **Minden felhasználás egyformán számít.** A rendelkezésre álló vízmennyiség nem növelhető tetszőlegesen: ha például autót mosunk, az ugyanabból a készletből történik, mint az ivóvízhasználat, ezért fontos a mértékletesség. Egy rövid zuhany is jelentős különbséget tehet: egy átlagos zuhany (5–7 perc) nagyságrenddel kevesebb vizet igényel, mint egy kád megtöltése.

A vízellátás fenntarthatósága nem csupán műszaki kérdés, hanem közösségi felelősség is. Tudatos vízhasználattal elkerülhetők a korlátozások, és biztosítható, hogy a rendelkezésre álló víz mindenkinek egyenletesen és biztonságosan jusson el.

■ Fővárosi Vízművek

Egy nevelési év a Dunabogdányi Német Nemzetiségi Óvodában

Óvodánkban a 2025/2026-os nevelési év során számos hagyományörző, közösségépítő és környezeti nevelést támogató program valósult meg. Intézményünk kiemelt célja, hogy a gyermekek játékos formában ismerkedjenek meg a helyi német nemzetiségi hagyományokkal, miközben közösségi élményekkel gazdagodnak, és erősödik bennük a természeti környezet iránti felelősségérzet.

A programok és rendezvények sikeres megvalósítása a nevelőtestület közös munkájának eredménye. Minden eseménynek kijelölt felelősei vannak, akik a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok közül kerülnek ki. Az éves feladatmegosztás forgó rendszerben történik, így minden pedagógus lehetőséget kap arra, hogy különböző programok szervezésében vegyen részt. A következő nevelési év feladatait már az előző év végi értekezletek során kijelöljük, ezzel biztosítva a folyamatos tervezést és az egyenletes munkamegosztást. Ez az együttműködésen alapuló rendszer hozzájárul ahhoz, hogy rendezvényeink évről évre gazdag élményeket nyújtsanak gyermekeink és családjaik számára.

A nevelési évet egy közös óvoda szintű kirándulással kezdtük a Budakeszi Vadasparkba, amit az Óvodáért Alapítványnak köszönhetünk. Szinte még el sem kezdtük az évet, és már el is érkeztek a *népmese napjához*, amelynek keretében az iskolás gyermekek meseelőadással örvendeztették meg óvodásainkat. Az őszi egyik legkedveltebb eseménye az „Állati jó nap” elnevezésű őszi ovinap volt, ahol a gyermekek változatos játékokon és programokon keresztül kerülhettek közelebb az állatok világához.

Hagyományaink ápolásában fontos szerepet kapott novemberben a Márton-napi felvonulás, amelyet a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezett. Ezt követő héten következett a nemzetiségi hét, ahol a gyermekek a sváb hagyományokkal, népszokásokkal és kulturális értékekkel ismerkedtek meg.

Az adventi időszakot a könyvvásárral és meseablakkal egybekötött adventi vásár színesítette, amely az alapítvány és az óvoda dolgozói együttműködésével, valamint az SZMK-s szülők segítségével valósult meg. A Mikulás érkezését az óvodapedagógusok bábelőadása tette emlékeztetéssé, míg a karácsonyváró ünnepségen Balga Gabriella operaénekes műsorát élvezhették a gyermekek.

A tél végén a farsangi időszakot a Farsangfarka rendezvény zárta, amelynek keretében közös táncbátort szerveztünk a művelődési házban.

A tavaszi időszakunk első eseménye március 15., amikor évről évre méltó módon emlékezünk meg nemzeti ünnepünkről.

A környezeti neveléshez kapcsolódó programok egész évben kiemelt helyet kaptak. A víz világnapján játékos állomások várták a gyermekeket az óvoda udvarán, míg a Föld napját a Duna-parton megrendezett feladatokkal és élményprogramokkal ünnepeltük. A *madarak és fák napjára* tervezett erdei kirándulást az időjárás sajnos nem tette lehetővé, de az ünnepről így sem mondtunk le: a gyermekek közös énekléssel és játékokkal emlékeztek meg a természet védelmének fontosságáról az óvoda összekötő folyosóján.

A Tracht Tag, vagyis a *népviselet napja* szintén a hagyományörzés jegyében telt, amelyet a III. Gyermekek és Családi Svábból koronázott meg. Az eseményen az óvodások egy vidám „esküvői” előadással és táncbemutatóval léptek fel.

A nevelési év végéhez közeledve került sor a „Dallal a nyárba” rendezvényre, amely ismét lehetőséget teremtett a családok, az óvoda dolgozói és támogató közösségeink találkozására.

A csoportok életében szintén számos hagyományos esemény gazdagította a gyermekek mindennapjait: a karácsonyváró ünnep a szülőkkel közösen, a farsangi mulatságokat, a húsvétot, az anyák napját és a gyermeknapot. A nevelési évet a május utolsó hetében megrendezett évzáró ünnepségek tették teljessé.

A nevelési év során öt bábelőadást szerveztünk óvodánkban, amelyek nemcsak szórakoztató kikapcsolódást nyújtottak, hanem hozzájárultak a gyermekek érzelmi, szociális és kommunikációs készségeinek fejlődéséhez is. A mesék és történetek segítségével a gyermekek játékos formában ismerkedhettek meg különböző értékekkel, élethelyzetekkel és erkölcsi tanulságokkal.

A mindennapokban nevelőmunkánk középpontjában a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztés állt. A kiscsoportos gyermekek esetében a legfontosabb feladatunk a biztonságos, szeretetteljes légkör megteremtése és a beszoktatás támogatása volt. Célunk az volt, hogy az óvodába érkező gyermekek fokozatosan megismerjék új környezetüket, kialakuljon bennük a közösséghez tartozás érzése, és örömmel kapcsolódjanak be az óvodai élet mindennapjaiba.

A középső csoportos gyermekeknél a már meglévő készségek és képességek tudatos fejlesztésére helyeztük a hangsúlyt. A játékos tanulási helyzeteken, mozgásos tevékenységeken, alkotó munkákon és közösségi élményeken keresztül támogattuk értelmi, érzelmi és szociális fejlődésüket.

A nagycsoportos gyermekek számára az iskolaelőkészítés jelentette a nevelési év egyik kiemelt feladatát. A különböző képességfejlesztő tevékenységek, a részképességek erősítése, az önállóság fejlesztése, valamint az iskolai életre való ráhangolódás segítette a gyermekeket abban, hogy felkészülten és magabiztosan kezdhessék meg tanulmányaikat az általános iskolában.

Óvodánk valamennyi dolgozója azon munkálkodott, hogy a gyermekek számára szerteljes, biztonságos és élményekben gazdag környezetet biztosítson, ahol mindenki saját képességeinek megfelelően fejlődhetett, miközben közösségi élményekkel és maradandó emlékekkel gazdagodott.

Köszönjük a szülők, a Német Nemzetiségi Önkormányzat, az alapítvány és valamennyi támogató partner együttműködését, akik hozzájárultak ahhoz, hogy gyermekeink tartalmas, élményekben gazdag és szeretetteljes közösségben tölthessék ezt a nevelési évet.

■ Balázs Mónika

Büszkék lehetünk diákjaink német nyelvi sikereire!

A tanév lezárásával ismét örömteli számvetést készíthettünk a Dunabogdányi Általános Iskola és AMI német nyelvoktatásának eredményeiről.

Ebben a tanévben összesen **60 tanuló részesült német nyelvű jutalomkönyvben** kiemelkedő német nyelvi tanulmányi eredménye, szorgalma és példamutató munkája elismeréseként. A jutalmazás célja nem csupán az eddig elért eredmények méltó elismerése, hanem egyben ösztönzés is arra, hogy diákjaink a jövőben is nyitottsággal, kitartással és lelkesedéssel forduljanak a német nyelv és kultúra felé.

A Dunabogdány és Leutenbach között fennálló testvértelepülési kapcsolat jegyében alapított **Leutenbach Emlékérmes idén nyolc tanuló vehette át**, elismerésül a német nyelv tanulása során nyújtott kiemelkedő teljesítményéért.

Külön büszkeség számunkra, hogy a nyolcadik évfolyamon 18 résztvevő tanulóból **15 fő B1 (az elérhető legmagasabb szint), 2 fő pedig A2/B1 szinten teljesítette a DSD I német nyelvvizsgát**. A Deutsches Sprachdiplom (DSD I) nemzetközileg elismert nyelvvizsga, amely komoly szakmai követelményeket támaszt a vizsgázókkal szemben. Megszerzése nemcsak magas szintű nyelvtudást igazol, hanem biztos alapot jelent a középiskolai tanulmányokhoz, későbbi felsőoktatási lehetőségekhez és a munka világában való érvényesüléshez is.

A DSD I vizsga sikeres teljesítése hosszú évek következetes munkájának eredménye. A siker mögött a diákok kitartása és szorgalma mellett a felkészítő pedagógusok elhivatott szakmai munkája, valamint a szülők támogató együttműködése is meghatározó szerepet játszik.

Számomra személyesen is különösen nagy büszkeség ez az eredmény, hiszen felkészítő tanárként négy éven át kísérhettem végig a diákok DSD I nyelvvizsgára vezető útját. Ez idő alatt nemcsak a nyelvi tudásuk fejlődött, hanem közösen megtanultuk azt is, hogy a kitartás, a felelősségvállalás és az egymásba vetett bizalom milyen fontos része a sikernek. Az út természetesen nem volt mindig könnyű: voltak kihívások, nehezebb időszakok és olyan pillanatok is, amikor mindannyiunktól plusz erőfeszítést kívánt a felkészülés.

Né spóroljunk a dicsérrettel és a köszönettel! Ha esetleg a szép eredmények megszokottá is válnak, de a köszönet és az elismerés soha nem válhat azzá. A mások sikerének elismerése nem vesz el a saját értékeinkből. Az őszinte elismerés általában semmibe sem kerül, mégis felbecsülhetetlen értéke

van azok számára, akik kemény munkával érdemelték ki azt.

Szívből gratulálok valamennyi jutalmazott tanulóknak, a sikeres DSD I nyelvvizsgát tett diákoknak, valamint felkészítő pedagógusainak. Köszönjük a szülők támogató együttműködését!

A jutalmak beszerzését támogatták: Német Nemzetiségi Önkormányzat, Dunabogdányi Iskoláért Alapítvány (NCIV-KP-1-2026/1-000330), Dunabogdányi Németekért Közalapítvány (NCIV-KP-1-2026/1-000371), Gemeinde Leutenbach.

■ **Vogel Norbert**
főigazgató-helyettes

STOLZ AUF STARKE LEISTUNGEN IM FACH DEUTSCH

Mit dem Abschluss des Schuljahres konnten wir uns erneut über die hervorragenden Ergebnisse des Deutschunterrichts an der Grundschule und Kunstschule Dunabogdány freuen.

In diesem Schuljahr wurden insgesamt **60 Schülerinnen und Schüler** mit deutschsprachigen **Buchpreisen** ausgezeichnet. Sie erhielten diese Anerkennung für ihre hervorragenden Leistungen im Fach Deutsch, ihren Fleiß sowie ihre vorbildliche Arbeit. Ziel dieser Auszeichnung ist es nicht nur, die bisher erreichten Erfolge zu würdigen, sondern unsere Schülerinnen und Schüler auch dazu zu motivieren, sich weiterhin mit Offenheit, Ausdauer und Begeisterung der deutschen Sprache und Kultur zu widmen.

Im Zeichen der langjährigen Partnerschaft zwischen Dunabogdány und Leutenbach konnten in diesem Jahr acht Schülerinnen und Schüler mit der **Leutenbach-Medaille** ausgezeichnet werden. Mit dieser Ehrung werden hervorragende Leistungen beim Erlernen der deutschen Sprache gewürdigt.

Besonders stolz sind wir auf die Ergebnisse der Schülerinnen und Schüler der achten Klassen beim **Deutschen Sprachdiplom (DSD I)**. Von insgesamt 18 Prüfungsteilnehmenden erreichten 15 das **B1-Niveau**, die höchste im DSD I erreichbare Stufe, während zwei weitere Schülerinnen und Schüler das Niveau **A2/B1** erfolgreich absolvierten.

Das Deutsche Sprachdiplom ist ein international anerkanntes Sprachzertifikat, das hohe fachliche Anforderungen an die Prüfungsteilnehmenden stellt. Es bescheinigt nicht

nur fundierte Deutschkenntnisse, sondern schafft zugleich eine hervorragende Grundlage für den weiteren Bildungsweg – sowohl an weiterführenden Schulen als auch später im Studium und im Berufsleben.

Der erfolgreiche Abschluss der DSD-I-Prüfung ist das Ergebnis vieler Jahre konsequenter Arbeit. Hinter diesem Erfolg stehen neben dem Fleiß und der Ausdauer der Schülerinnen und Schüler vor allem das engagierte Wirken der vorbereitenden Lehrkräfte sowie die unterstützende Zusammenarbeit der Eltern.

Für mich persönlich ist dieses Ergebnis eine ganz besondere Freude und zugleich ein großer Grund zum Stolz. Als DSD-Lehrkraft durfte ich die Schülerinnen und Schüler vier Jahre lang auf ihrem Weg zum Deutschen Sprachdiplom begleiten. In dieser Zeit entwickelte sich nicht nur ihre Sprachkompetenz kontinuierlich weiter, sondern wir lernten gemeinsam auch, wie wichtig Ausdauer, Verantwortungsbewusstsein und gegenseitiges Vertrauen für den Erfolg sind. Natürlich war dieser Weg nicht immer einfach. Es gab Herausforderungen, schwierigere Phasen und Momente, in denen die Vorbereitung von uns allen zusätzliche Anstrengungen verlangte.

Mit Lob und Dank sollten wir niemals sparsam sein. Auch wenn hervorragende Ergebnisse mit der Zeit selbstverständlich erscheinen mögen, dürfen Wertschätzung und Anerkennung niemals selbstverständlich werden. Die Anerkennung der Leistungen anderer nimmt unseren eigenen Werten nichts. Ein ehrliches Lob kostet meist nichts – für diejenigen jedoch, die es sich mit harter Arbeit verdient haben, besitzt es einen unschätzbaren Wert.

Ich gratuliere allen ausgezeichneten Schülerinnen und Schülern, den erfolgreichen Absolventinnen und Absolventen der DSD-I-Prüfung sowie ihren vorbereitenden Lehrkräften von Herzen. Ebenso danke ich den Eltern für ihre vertrauensvolle und unterstützende Zusammenarbeit.

Die Anschaffung der Buchpreise wurde unterstützt von der Deutschen Nationalitätenselbstverwaltung Dunabogdány, der Stiftung „Dunabogdányi Iskoláért Alapítvány“ (NCIV-KP-1-2026/1-000330), der Stiftung „Dunabogdányi Németekért Közalapítvány“ (NCIV-KP-1-2026/1-000371) sowie der Gemeinde Leutenbach.

■ **Norbert Vogel**
Stellvertretender Schulleiter

A Derűs Alkony Nyugdíjas Klub I. félévi kirándulásai

A hagyományos programjaink – névnapok, kerek születésnapok, örömtánc, nőnap megünneplése a Sirályban, nótaestek a Ferencvárosi Művelődési Házban és az Újpesti Színházban, zenés délutánok az Urániában, esztergomi fürdőzések stb. – mellett, az idei esztendőben különösen sok helyre látogattunk el, erről számolunk be röviden. A kirándulások a visegrádi nyugdíjasklubbal együtt történnek, de csatlakoznak hozzánk még Kisoroszból és Leányfaluról is.

FOTÓ: HERR ÁGI

Alig múlt el a tél, a tavaszi első kirándulásunk Veszprém vármegyébe vezetett, bejártuk a nemrég felújított nagyvársznyi Kinizsi-várat, a tihanyi apátsági templomot, altemplomot, és a kiállításon bepillantást kaptunk az 1055-ben alapított apátság történetébe, és a már magyar szavakat is tartalmazó alapítólevél másolatát is láthattuk. Végezetül rövid sétát tettünk Balatonfüreden, a még csendes, nyugodt Balaton-parton. A bátrabbak még a fagyaltot is megkóstolták.

Április elején a Széll Kálmán téri volt Postapalota alsó szintjein elhelyezkedő Pénzügyi Múzeumban tettünk látogatást. A pénz kialakulását, a hazai pénzek történetét és különleges külföldi nemzetközi pénzek, valamint a Magyar Nemzeti Bank történetét bemutató kiállítás így kissé unalmasnak tűnhet, de egyáltalán nem az, rendkívül gazdag a tárgyakat tekintve, és nagyon interaktív, egyszerre tudományos és szórakoztató. Megtudhattuk többek között, hogy miért van Keresztelő Szt. János képe I. Károly király pénzén, hogyan „működik” az infláció, és kipróbálhattuk, hogyan működött a banki csőposta a 19. században. Az ifjabbaknak és legifjabbaknak készült játékokat nem próbáltuk ki, de azért mindenki egy saját arcképes papírpénzzel, fabatkával tért haza.

A Szentendrei Kék Duna Nyugdíjas Klub hívott meg minket a Monspart Sarolta Emléktúrára. Kékikőbánya megállótól gyalogoltunk az Anna-völgyi vízesésig, majd onnan egy másik buszmegállóig. Az emléktúráról cikk is született, így mi is bekerültünk a Szentendre és Vidéke című online újságba.

A következő héten tömegközlekedéssel Vácrátótra látogattunk, ahol pompásan virágoztak a szebbnél szebb tulipánmezők. Jókora sétával megnéztük a fakülönlegességeket, és a bátrabbak körülnéztek az üvegházakban is. Volt, aki kertészeti tanácsot kért, vagy saját virágainak, kaktuszainak példányait látta viszont.

FOTÓ: SZALAI EMÍLIA

Májusban egy háromnapos kirándulásra vállalkoztunk, első megállónk Kecskemét volt. A szecessziós városházát, a Cifra Palotát és a Nagytemplomot néztük meg, majd tovább utaztunk Gyulára, ahol Erkel Ferenc szülőháza, a Ladics-ház, a Százéves Cukrászda, a vár és az Almásy-kastély felkeresésére került sor. Másnap Aradra utaztunk, ahol a városháza, színház, Bohus-palota, a Pádai Szent Antal-templom megtekintése után a Szabadság szobornál emlékeztünk meg az aradi vértanúkról. Aznap délután a szabadkígyósi Wenckheim-kastély látogatása szerepelt a programban. A néhány éve felújított, Ybl Miklós tervezte historizáló stílusban épült kastélyban a látogatók megtekinthetik, hogyan éltek itt egykoron a grófok. Az utolsó napon Békéscsabán tettünk sétát, és kerestük fel a város főbb nevezetességeit, végezetül Szarvason, az arborétumban jártunk. Kissé fárasztó utazás volt, de a rengeteg látnivaló mindent kárpótol.

Végezetül egy különleges épületlátogatásról számolunk be, a klasszicista Budapest egyik kiemelkedő emlékét, a Pesti Vármegyeházát látogattuk meg. Ebben az épületegyüttesben olyan kiváló, lelkes szakvezetést kaptunk,

hogy csak kapkodtuk a fejünket, hiszen ez nemcsak egy műemlék szép homlokzatokkal, terekkel, hanem a reformkori események fontos helyszíne is volt. Építési- és művészettörténeti ismeretek mellett a vármegye igazgatásának történetéből, jelentős korabeli eljárásokról kaptunk részletes előadást. Megtekintettük a belső udvarokat, az ott elhelyezett emléktáblákat, díszkutatát, bélyeges téglagyűjteményt és a főváros ostroma után összegyűjtött szobrokat. A középső, legkorábbi, Hild János tervezte épület részben felmentünk a díszterem előterébe, majd a díszterembe is. Ezután az egykori börtön kápolnáját tekintettük meg, a különleges sokszög alaprajzú helyiségben még egy-két rácsos ablak emlékeztet az eredeti funkcióra. A közigazgatás és az igazságszolgáltatás szétválását követően, 1921-ben az akkor új, Fő utcai épületbe költözött a

bíróság, az ügyészség, a megyei telekkönyvi hivatal, és akkor nyílt meg a Gyorskocsi utcai börtön. A helyiségeket később a levéltár használta könyvtárként és díszteremként, majd 2001-ben az is elköltözött a Mester utcába. Megcsodálhattuk Zsellér Imre a vármegye jelentős, híres nemesi és földbirto-kosai címereit ábrázoló festett üveglakait.

FOTÓ: VALÓCZKI ANIKÓ

A hátsó épületrészben megszűntek az egykori főtisztviselők lakásai, és átalakításra kerültek az istálló-, és kocsiszínhelyiségek is. A közigazgatás maradt, itt dolgoznak a Pest Vármegyei Önkormányzat és a Pest Vármegyei Kormányhivatal.

Köszönjük a szervezéseket, vezetések, és ősszel folytatjuk a kirándulásainkat.

■ Murai Ildikó klubvezető,
Vogel Andrea klubtag

Lőrinc Istvánra emlékezünk...

1944. karácsonya különleges a Lőrinc család számára. Megszületik december 22-én a későbbi „középső”, sokak Pistája vagy Pitkinje: Lőrinc István. Már a születése időpontja is izgalmas: még tart a második világháború, s ezért a szomszéd (Repárszky-ház) pincéjében látta meg a „napvilágot”. A Szurdik lesz gyermekora színtere, ahol a szegénység mellett a szomszédok, az utcabeliek szeretete jelenti a gazdagságot. Innen kerülnek ki az első barátok (Vácz, Vogel család).

10 éves, amikor id. Elter János kezdi zenére tanítani. Első hangszere a trombita. 1959-ben, az általános iskolai tanulmányai után Jani bácsi – aki több tehetséges gyereket támogatott a zenei pályán – Budapestre viszi az akkor alapított Zenész Tiszthelyettesképző Középiskolába. A bentlakásos iskola növendékeként tuba- és bőgő szakon végez. Évfolyamtársai – többek között – ifj. Elter János (Öcsi) és testvére György, Kammerer József, Rixer János, Schilling Attila és János, Schoblocher János, Vogel József. Nem csak a bogdányi társakkal szövődnek örök barátságok az iskolai évek alatt!

Tanulmányai végeztével a zalaegerszegi Katonazenekarnál tölti sorkatonai szolgálatát,

majd a BM Duna Szimfonikus zenekarban nagybőgős egészen nyugdíjazásáig. Számtalan külföldi turnén vesz részt a zenekarral. Bejárja Németországot, de sok más európai országban is megfordul.

Főállása mellett kisegítőként játszik a Budapesti Rendőrzenekarban mint tubás, hiszen itt sok régi barátja, társa állandó tag.

Bogdányban kortársaival megalapítják az első „kispártit”, ez a stílus az ő nevükhöz fűződik. Repertoárjuk főként polka, keringő, induló és a foxtrott... Szinte mindenhol játszanak: bálokon, esküvőkön, születésnapokon, névnapokon...

A kisparti alapító tagjaihoz szoros barátság fűzi Pistát, érdemes őket név szerint megemlíteni: Elter Öcsi (trombita), Rixer Jani (pozan), Géczy Feri (dob), Rittinger Tamás (harmonika) és Lőrinc Pisti (tuba – bőgő).

A megalakuló Svábzenekar alapítói közt is ott találjuk. Felkeresik a még élő idős zenészeket, és velük kezdik újra feleleveníteni, megőrizni a sváb zenét, mondhatjuk, a bogdányi „stílus” fennmaradását így teszik lehetővé.

Tevékenyen részt vesz a német partnerkapcsolatok kiépítésében, megőrzésében.

Betegségéig szinte minden bogdányi zenei esemény aktív résztvevője: koncertek, esküvők, temetések, születésnapok. Mindenhol ott van, mondhatjuk, zenél a nagyzenekartól a kispartiig ...

Pistát minden érdekelte, igazi közösségi ember volt. Bárhol is járt, mindig derűs, humoros volt, és jókedvet sugárzott. Már huszonéves volt, amikor barátja révén megismerkedett édesapámmal. Horányi György, Gyuri bácsi vonzotta a fiatalokat. Együtt járták az erdőket, mellette tanulta meg igazán a fényképezést, a diakészítést. Együtt őrizték a Csódi-hegy uhu fiókáit. Mindkettejüknek szerelme volt a zene.

A zene, természet, jókedv, vidámság, közösségépítés egész életét jellemezte. S milyen nagyszerű, hogy két gyermeke, István és Krisztina is tanult zenét. István trombitán játszott, Krisztina ma is aktív részese férjével a bogdányi zenei életnek. Unokái között is találunk folytatókat.

Számtalan anekdota kötődik alakjához, színes, kedves, mosolygós egyéniségéhez. Jó lenne ezeket csokorba gyűjteni!

Köszönet a családnak és Elter Lászlónak – zenei krónikásunknak –, hogy segítettek összegyűjteni Lőrinc István életútjának e rövid összefoglalóját. Jó rá emlékezni!

■ Hock Zsuzsa

WIR ERINNERN UNS AN ISTVÁN LŐRINC...

Die Weihnachtszeit im Jahr 1944 ist ein besonderer Zeitabschnitt im Leben der Familie Lőrinc. Am 22. Dezember wurde das zweite Kind, der spätere mittlere Sohn, Jedermanns Pista oder Pitkin: István Lőrinc geboren. Allein schon sein Geburtsdatum ist aufregend: der zweite Weltkrieg dauerte noch an, deshalb „erblickte“ er das Licht der Welt im Keller von dem Nachbarnhaus (Repárszky). Der Ort seiner Kindheit war der Dorfteil Szurdik, wo neben der Armut die Liebe der Nachbarn und der Anwohner den wahren Reichtum bedeutete.

Von hier stammen die ersten Freunde (Familie Vác und Vogel).

Mit 10 Jahren begann er, von János Elter dem Älteren Musik zu lernen. Sein erstes Instrument war die Trompete. Im Jahr 1959 nach dem Abschluss der Grundschule nahm ihn Onkel Jani, der mehrere begabte Schüler in der musikalischen Laufbahn unterstützte, nach Budapest auf die vor kurzem gegründete

Fachmittelschule für Militärmusik– Unteroffiziersausbildung mit. Als Internatsschüler machte er seinen Abschluss im Fach Tuba und Kontrabass. Seine Studienfreunde waren neben anderen– János Elter der Jüngere (Öcsi) und sein Bruder György, József Kammerer, János Rixer, Attila Schilling, János Schilling, János Schoblocher, József Vogel. Aber während der Schuljahre entstanden nicht nur mit Bogdányer Kameraden Freundschaften fürs Leben.

Nach dem Abschluss des Studiums leistete er seinen Wehrdienst beim Militärorchester in Zalaegerszeg ab, danach war er bis zu seiner Pensionierung Kontrabassist im Duna Symphonieorchester des Innenministeriums. Er nahm mit dem Orchester an zahllosen Tourneen teil, bereiste Deutschland und besuchte zudem viele andere europäische Länder.

Neben seinem Hauptberuf half er als Tubist im Budapester Polizeiorchester aus, wo viele seiner alten Freunde und Gefährten zu den festen Mitgliedern gehörten.

Mit seinen Altersgenossen gründete er die „erste kleine Band“, dieser Stil ist eng mit

ihren Namen verbunden. Ihr Repertoire umfasste hauptsächlich Polka, Walzer, Marsch und Foxtrott... Sie spielten fast überall: auf Bällen, Hochzeiten, bei Geburtstagsfeiern, auf Namenstagen...

Eine enge Freundschaft verband ihn mit den Gründungsmitgliedern, die es wert sind, namentlich erwähnt zu werden: Öcsi Elter (Trompete), Jani Rixer (Posaune), Feri Géczy (Schlagzeug), Tamás Rittinger (Akkordeon) und Pisti Lőrinc (Tuba– Kontrabass).

Er war auch unter den Gründern der neu entstehenden Donauschwaben– Blaskapelle zu finden. Sie suchten die noch lebenden älteren Musiker auf und begannen mit ihnen, die schwäbische Musik neu zu beleben und zu bewahren, man kann sagen, dass sie ermöglichten, den Bogdananer Stil zu erhalten.

Er beteiligte sich aktiv am Aufbau und Erhalt der deutschen Partnerschaften.

Bis zu seiner Erkrankung war er aktiver Teilnehmer an nahezu allen musikalischen Veranstaltungen in Bogdány, an Konzerten, Hochzeiten, Beerdigungen, Geburtstagen. Man kann sagen, er war überall dabei und musizierte vom großen Orchester bis hin zur kleinen Band...

Pista war an allem interessiert, er war ein wahrer Gemeinschaftsmensch. Wo immer er auch war, er war stets gut gelaunt, humorvoll und verbreitete Heiterkeit aus. Er war bereits über zwanzig Jahre alt, als er durch einen Freund meinen Vater kennenlernte. György Horányi, Onkel Gyuri zog die Jugendlichen an. Sie durchstreiften gemeinsam die Wälder und an seiner Seite erlernte er das Fotografieren und die Dia–Herstellung erst richtig. Gemeinsam bewachten sie die jungen Uhus auf dem Csódi–Berg. Die Musik war die große Leidenschaft von beiden.

Sein ganzes Leben war von Musik, Natur, Heiterkeit, Fröhlichkeit und Engagement für die Gemeinschaft geprägt. Und wie wunderbar ist es, dass seine Kinder, István und Krisztina ebenfalls Musik gelernt haben. István spielte Trompete und Krisztina nimmt bis heute gemeinsam mit ihrem Ehemann an dem Bogdányer Musikleben teil. Auch unter seinen Enkelkindern gibt es Fortführer dieser Tradition.

Zahllose Anekdoten sind mit seiner farbigen, herzlichen, stets lächelnden Persönlichkeit verbunden. Es wäre schön, all diese Geschichten zu sammeln und zusammenzutragen.

Herzlichen Dank der Familie und László Elter–unserem musikalischen Chronisten–, die geholfen haben, diesen kurzen Lebenslauf von István Lőrinc zusammenzutragen.

Es ist schön, uns an Ihn zu erinnern.

■ Zsuzsa Hock

Versek ajándékba

Heim Ferencet mindenki ismeri. Az El Caminót többszörösen végigjárándoklót, a pilisi túrázót, a Heim pékség egyik alapítóját (testvére Endre a másik...), és sokan tudjuk, hogy a versek szerelmese. Most erről kérdeztük. Sajnos lelkesedését, az idézett alkotásokat, biztos tudását az interjú nem tudja visszaadni. De sokan és sokszor megélhetjük szerencsére a személyes találkozásokat.

■ Volt-e családi előzménye a versek szeretetének?

Szüleim kocsmárosok voltak, nemigen volt idejük ránk. Inkább nagymamánk, a Strieger, ahogy Bogdányban ismerték. Egyébként ez csak egy megkülönböztető név, Kammerer lány volt. Tizennégyen voltak testvérek, hosszú időn keresztül ő főzött az esküvőkön. Tőle kaptam a könyvek szeretetét. Először az olvasás lett a fő kedvenc tevékenységem. Az iskolai leckét gyorsan megírtam, s utána csak olvastam, olvastam.

■ Hogyan kerültél közel a versekhez?

A versek úgy kerültek elé, ahogy a munka miatt fogyott az időm. Gyorsabb, rövidebb olvasás.

■ És a verstanulás hogy kezdődött?

Az egyik karácsony a feleségem azt kérte, hogy énekeljem el a Mennyből az angyalt. Hangom az nincsen jó, így kezdtem el verset keresni, s találtam rá Márai Mennyből az angyal című versére. Ezt kapta ajándékba. Ez azóta is megmaradt szokásnak, hogy születésnapjára és házassági évfordulóra verset kap.

■ Hogyan folytatódott? Mennyi versnél tartasz?

Aztán egyre inkább érdeklődtem a versek világáért. Ahogy mondani szokták, „rákaptam az ízére.” 70–80 költemény, de pontosan nem tudom. Egy darabig vezettem róla listát, de már nem jegyzem. Sok.

■ Hogyan válogatsz?

Otthon tele van a könyvespolc verseskötetekkel, csak magyar szerzők, semmi fordítás. Antológiák, gyűjteményes kötetek. Innen tudok meríteni, újat választani. Mindig van meglepetés. Olvasom őket, s amikor egy megtetszik, közelebb kerül hozzám, azt megtanulom.

■ Tanulás. Hogyan tanulod a verseket?

Lassan. Többször elolvasom, egyik nap a másik után, amíg egyszer nem érzem biztonsággal, hogy tudom. Ez lehet öt vagy tíz nap is akár. Az első a feleségem, aki hallja.

■ Német nyelvű versek is vannak a tarso-lyodban?

Nem, csak magyar. Sajnos amikor mi gyerekek voltunk, akkor mindenki azon volt, hogy magyarul jól tudjunk, s így én a sváb nyelvet sem beszélem. Az egyetlen kivétel Jacopone da Todi Stabat materje. Az első között tanultam meg.

■ Van legkedvesebb a sok vers között?

Sok kedves van, de éppen a napokban mondta egyik kedves ismerősem, hogy imádkozott értem. Na, neki mondtam el a legkedvesebbet, Reményik Sándor Valaki értem imádkozott című alkotását. Ismered? Elmondom!

Hát nem gyönyörű? Na ez nagy kedvencem.

■ Köszönöm! Hogyan maradnak meg a versek az emlékezetedben?

A régebbieket nyilván át kell olvasnom. De sokat ismétlek, hiszen most már hagyományosan a falu lakóihoz is eljutok velük.

■ Milyen alkalmakkor mondasz verset faluszerte?

Még Schusztér József polgármester úr kért rá, hogy neves alkalmakkor kísérem az ünnepélyes köszöntésre – verssel. Anyák napja, 90. születésnap, házassági évforduló s karácsonykor, húsvétkor is mondok verset az egyházközségi csomagok átadásakor.

■ Téma szerint említenél néhányat?

Házassági évforduló alkalmából Adytól Őrizem a szemed, de még inkább szeretem Szűcs István Asszonykám című versét.

Húsvétra Reményik Pilátusa – egyébként ő nagy kedvencem –, de a legszebb Faludy György A judeai helytartó című verse! 90. születésnapra legtöbbször a Régi magyar áldást mondom. Örülök, hogy ez a hagyomány folytatódik. De szoktam mondani anyák napjára is verset. Nagyon szeretem Dsida Jenő Édesanyám keze című alkotását.

■ A Cinemazsúr kis csapata is kap tőled mindig verset. Hogy is lett ez?

Igen, az egyik alkalommal nagyon szomorúsággal teli volt a film vége, s akkor gondoltam, ide kell valami „feloldás.” A székely Széles Sándor néhány tréfás versét is megtanultam, s ezekből vettem elő nem is egyet, de kettőt. Azóta ez hagyomány, hogy a film mellett vers is van.

■ Az interjú az augusztusi számban fog megjelenni. Magyarországnak nagy ünnepe, az államalapítás ünnepe van éppen a hónapban. Mit ajánlanál?

Nekem – talán meglepő módon –, de Móra Ferenc Istenáldotta búza című novellája jut eszembe. Egyáltalán Móra prózája gyönyörű!

■ Kedves Feri, köszönöm a beszélgetést, a tanítást, a fiatalos lelkesedést a magyar költészetért!

■ Hock Zsuzsa

GEDICHTE ALS GESCHENK – INTERVIEW MIT FERENC HEIM

Ferenc Heim kennen alle. Den Mann, der den El Camino schon mehrmals absolviert hat, der gerne im Pilis-Gebirge wandert, den Mitbegründer der Bäckerei Heim (zusammen mit seinem Bruder Endre) und – von dem viele von uns wissen – dass er Lyrik – Liebhaber ist. Dazu haben wir ihn jetzt befragt. Leider kann das Interview seine Begeisterung, die zitierten Werke und sein tiefes Wissen nicht vollständig wiedergeben – doch zum Glück dürfen wir all dies bei persönlichen Begegnungen immer wieder erleben.

■ Liegt die Liebe zu den Gedichten in deiner Familie?

Meine Eltern waren Gastwirte und hatten leider nicht viel Zeit für uns. Es war eher unsere Großmutter, die Strieger – wie man sie in Bogdány nannte, was übrigens nur ein Beiname zur Unterscheidung war, denn sie war eine geborene Kammerer. Sie hatte dreizehn Geschwister und sie hat lange Zeit auf Hochzeiten im Dorf gekocht. Von ihr habe ich die Liebe zu Büchern geerbt. Zuerst wurde das Lesen zu meiner größten Leidenschaft. Die Hausaufgaben habe ich schnell geschrieben und danach habe ich nur noch gelesen.

■ Wie bist du den Gedichten so nahegekommen?

Durch die Arbeit hatte ich immer weniger Zeit für das Lesen, ich brauchte etwas, das schnell und intensiv ist.

■ Und wie hat das Auswendiglernen von Gedichten bei dir begonnen?

An einem Weihnachtsfest bat mich meine Frau, das Lied »Vom Himmel hoch« zu singen. Da ich keine gute Singstimme habe, suchte ich stattdessen nach Gedichten und stieß auf Sándor Márais Gedicht »Mennyből az angyal« (Vom Himmel der Engel). Das schenkte ich meiner Frau. Seitdem ist es unsere Tradition, Gedichte zu Geburtstagen und Hochzeitstagen zu verschenken.

■ Wie ging es weiter? Wie viele Gedichte kennst du inzwischen auswendig?

Nach und nach faszinierte mich die Welt der Lyrik immer mehr. Wie man so sagt: Ich bin auf den Geschmack gekommen. Es sind etwa 70 bis 80 Gedichte, genau weiß ich es nicht mehr. Früher habe ich eine Liste geführt, aber heute nicht mehr.

■ Wie wählst du die Gedichte aus?

Zu Hause stehen viele Gedichtbände im Bücherregal, ausschließlich von ungarischen Autoren, keine Übersetzungen. Anthologien und Sammelbände. Daraus kann ich immer wieder Neues schöpfen. Es gibt immer wieder eine Überraschung. Ich lese und wenn mich

ein Gedicht besonders anspricht, lerne ich es auswendig.

■ **Wie lernst du Gedichte?**

Langsam. Ich lese sie mehrmals, mehrere Tage hintereinander, bis ich sicher bin, dass ich sie kann. Das dauert manchmal fünf, manchmal zehn Tage. Meine Frau ist immer die Erste, die sie hört.

■ **Hast du auch deutschsprachige Gedichte im Repertoire?**

Nein, nur ungarische. Leider legte man in meiner Kindheit großen Wert darauf, dass wir perfekt Ungarisch sprechen, deshalb beherrsche ich nicht einmal den schwäbischen Dialekt. Die einzige Ausnahme ist Jacopone da Todis »Stabat Mater«, das ich früh gelernt habe.

■ **Hast du ein Lieblingsgedicht?**

Es gibt viele. Vor Kurzem sagte mir eine gute Bekannte, sie habe für mich gebetet. Daraufhin habe ich ihr Sándor Reményik's »Jemand hat für mich gebetet« vorgetragen. Kennst du es? Ein wunderbares Gedicht – eines meiner liebsten.

■ **Wie kannst du die Gedichte im Gedächtnis behalten?**

Diejenigen, die ich früher gelernt habe, muss ich gelegentlich durchlesen. Aber ich wiederhole viel, denn ich habe die Möglichkeit, sie regelmäßig den Dorfbewohnern vorzutragen.

■ **Zu welchen Anlässen trägst du im Dorf Gedichte vor?**

Schon der frühere Bürgermeister József Schuster bat mich, ihn zu begleiten und bei besonderen Anlässen mit Gedichten zu gratulieren. Zum Muttertag, zu 90. Geburtstagen, Hochzeitstagen sowie zu Weihnachten und Ostern bei der Übergabe der Pfarrgemeindepakete sage ich immer schöne Gedichte.

■ **Könntest du einige thematisch erwähnen?**

Zu Hochzeitstagen Adys »Ich hüte deine Augen« oder besonders gern István Szűcs' »Meine Frau«. Zu Ostern Reményik's »Pilatus« oder György Faludys »Der Statthalter von Judäa«. Zum 90. Geburtstag meist den »Alten ungarischen Segen«. Zum Muttertag liebe ich Jenő Dsidas »Die Hände meiner Mutter«.

■ **Auch die kleine Cinemazsúr-Gruppe bekommt von dir Gedichte. Wie hat sich das eigentlich entwickelt?**

Ja. Ein Film hatte einmal ein sehr trauriges Ende, da wollte ich die gedrückte Stimmung mit einem Gedicht aufhellen. Ich habe einige humorvolle Gedichte des Szeklers Sándor Széles auswendig gelernt, von denen habe ich eins zur Hand genommen und es vorgetragen. Seitdem ist es Tradition; zu jedem Film gehört auch ein Gedicht.

■ **Das Interview erscheint im August. Welches Gedicht würdest du zum ungarischen Staatsgründungsfest empfehlen?**

Überraschenderweise fällt mir Ferenc Mórás Erzählung »Das von Gott gesegnete Korn« ein. Überhaupt ist seine Prosa wunderschön.

■ **Lieber Feri, vielen Dank für das Gespräch, für die Anregungen und für deine jugendliche Begeisterung für die ungarische Dichtung!**

■ Zsuzsa Hock

Megemlékezés a mohácsi csata 500 éves évfordulóján I.

„Mohács” a magyar történelem egyik megkerülhetetlen eseménye. Beégett, pl.: „Több is veszett Mohácsnál” (közmondás), „Nekünk Mohács kell.” (Ady), „Mohácsnál győzni foguk!” (István, a király rockopera). Erre emlékezünk, és a szűkebb pátriánkra vonatkozó eseményeket idézzük fel.

Hunyadi János 1456-ban Nándorfehérvárnál még meg tudta állítani a hódítókat. Fia, Mátyás király is sikeresen védte az ország határait. Rége óta folyt tehát a magyar–török háború. De új fejezet következett. 1526. augusztus 29-én Mohácsnál újra felsorakozott Magyarország hadereje. Eddigre már elesett az egész Balkán. A királyság alig néhány hét alatt állított fel egy közel 25 000 fős, modern fegyverzetű hadsereget 85 ágyúval. A csatatéren állt II. Lajos király és testőrségének páncélozott lovagjai, a magyar nemesi bandériumok nehézlovassága és gyalogság, néhány horvát hadtest, egy szerb könnyűlovas egység, pápai gyalogság (németek, olaszok, spanyolok) és egy kisebb lengyel gyalogos egység is. Ott állt a magyar egyházi méltóságok színe-java. A másik oldalon egy 60–80 000 fősre becsült török sereg legalább 150 ágyúval.

Az alig kétórás ütközet a drámai túlerő ellenére is bátor, szervezett keresztény támadással indult. A kezdeti sikeres magyar lovasrohamot azonban megtörte az oszmán tüzérség ereje. A csata részletes leírásától most tekintsünk el. A hősiesség helytállás ellenére a csata akkor és ott vereséggel végződött. A korábbi, bűnbakkeresésre épülő narratívákkal szemben a modern

történetírás rávilágít, hogy a Magyar Királyság bukását nem a belső széthúzás vagy a király tehetetlensége okozta, hanem egy elkerülhetetlen geopolitikai átrendeződés. A nemzetközi szinten Magyarország magára maradt (akkor is). Ezzel szemben az Oszmán Birodalom éppen ekkor közeledett katonai és gazdasági hatalma csúcsára, miután a már meghódított Közel-Kelet, Észak-Afrika és a Balkán erőforrásait is felhasználta a hadi gépezete működtetésére. A török túlerő tehát behozhatatlan volt. Szapolyai János erdélyi vajda elkésésének hamis mítoszát a források mára szintén megdöntötték: a királyi hadvezetés parancsára északról biztosította a Duna vonalát, mert a hadvezetés attól tartott, hogy a török főssereg mellett egy másik seregtest Erdély felől is betör az országba. A „szándékosan elkéső Szapolyai” képe csak a csata utáni Habsburg-politika terméke.

A vereség drámai következménye volt az ország politikai, katonai és egyházi vezetésének óriási vesztesége. Meghalt a király, valamint Tomori Pál kalocsai érsek és Szapolyai György szepesi gróf fővezérek is (Szapolyai János öccse). Több főpap lelte halálát fegyverrel a kézben. Odaveszett a magyar nemesség színe-java is. A csata után a törökök brutális tömegmészárlást is rendeztek. A környék összes faluját felégették, a lakosságot pedig legyilkolták vagy rabságba hurcolták. A katasztrófáról másnap értesült a megözvegyült királyné, Habsburg Mária. Azonnal elrendelte

Buda kiürítését. A királyi palota felbecsülhetetlen értékű kincseit sietve hajókra rakták, hogy a Dunán menekítsék Pozsony felé. A kaotikus időkben a kincsekkel megrakott hajókon rajtütött az esztergomi várnagy, és több hajó a Duna fenekére süllyedt. Hogy pusztán haszon-szerzésből vagy a gyáva megfutamodásként értelmezve a hajókat, ma már nem tudjuk.

A mohácsi csata legfontosabb szemtanúja, Brodarics István kancellár 1527-ben megjelent krónikájában rendkívül drámaian számolt be a káoszról: „A török császár pár napig azon a vidéken tartózkodott, ahol a csata lefolyt, majd mindenkit visszaszóltított, akiket zsákmányt szerezni szétküldött, és Buda felé indult. (...) a Duna mentét választva útjául, és minden közbeeső várost vagy falut fölégetve ért oda, minden védőőrség nélkül találta, és fölperzseltte (...). Aztán Magyarország innesső részébe küldte szét fosztogatóit, és ami csak a Duna és a Balaton között fekszik egészen Győrig, mindent tűzzel-vassal feldúlt.”

A budai palotát kifosztották, Pestet és Budát felgyújtották. Amerre jártak, pusztítottak, raboltak, gyilkoltak. A hírre a katonaság Esztergom és Visegrád várát elhagyta.

■ Rokfalusy Balázs

A Mohácsi csatáról szóló írás a Bogdányi Híradó szeptemberi számában folytatódik (szerkesztők).

Kitti
FODRÁSZAT
és
MŰKÖRÖM

Vivien
BEAUTY COSMETICS

FODRÁSZAT
GYEREK • FÉRFI • NŐ

MŰKÖRÖM
MANIKÜR

KOZMETIKA

SZEMPILLA
STYLIST

0620/314-1492

0620/503-0605

2023
DUNABOGDÁNY
Fecske utca 2.

BOGDÁNYI NYÁR BÚCSÚ HÉTVÉGE 2026

Augusztus 7., péntek 19:00 // Katolikus templomtér
Az Oblivion Vonósnégyes kamarakonzertje

Augusztus 8., szombat 20:00 // Rendezvénytér
Szimfonikus dalest: Rockballadák

Augusztus 8., szombat 22:00 // Rendezvénytér
InDirecta koncert

Augusztus 9., vasárnap 10:00 // Kálvária-kápolna
Ünnepi Búcsúmise Szent Donát tiszteletére

Augusztus 9., vasárnap 17:00 // Művelődési Ház
Gróh János festőművész kiállítása

Augusztus 9., vasárnap 20:00 // Strand
Strand koncert

Augusztus 10., hétfő 10:00 // Visegrád-Esztergom
Zenés hajókirándulás

Az augusztus 7. és 9. között megrendezett
programok ingyenesek!

A hajókiránduláshoz jegyelővétel szükséges!

További információ:

muvhaz@dunabogdany.hu // +3630 472 9733

Művelődési Ház, Dunabogdány

08.14.
DUNABOGDÁNY, MŰV HÁZ

GIN TONIC
KÓSTOLÓ

5 TÉTELES
KÓSTOLÓ
ÉLŐZENE
STREETFOOD

Regisztráció

DRINK N PARTY × Tanqueray

BOGDÁNYI
FEST

HAZAI PÁLYA

bogdányi
könnyűzenei
együttesek
koncertje

JUDY IN THE SKY
ROUTE 11
10 PERC SZÜNET
GONOSZ ASSZONY

Művelődési Ház udvara

2026.08.21. // 20:00

Brassissimo, ami a csövön kifer!

Coda Nostra Big Band

**2026.08.22.
19:00**

**Művelődési Ház
Dunabogdány**

Meghívó

Dunabogdány Község
Német Nemzetiségi Önkormányzata
szeretettel meghívja Önt és hozzátartozóit
a dunabogdányi németek kitelepítésének
79. évfordulója alkalmából tartott
megemlékezésére, melynek időpontja:

2026. augusztus 23.

a 10 órai szentmise után,
a Kitelepítési Emlékmű előtt

beszédet mond
Vogel Norbert

elnök
Német Nemzetiségi Önkormányzat

Közreműködnek:
Bogdaner Singkreis, Bogdaner Duo
Cecilia Kórus
Dunabogdányi Svábzenekar

A rövid műsor után
együtt helyezzük el a megemlékezés
virágait és mécsseit az emlékmű körül.
Minden Emlékezőt nagy szeretettel várunk!

Dunabogdány

Német Nemzetiségi Önkormányzat

NÉMET NEMZETISÉGI

SÖRDÉLUTÁN

2026. SZEPTEMBER 5. (SZOMBAT) 16 ÓRA

DUNABOGDÁNY, RENDEZVÉNYTÉR

16.00 KinderTreff

VÁRJUK A LEGKISEBBEKET IS!
ALKOSS & MOZOGJ!

16.30 "KLÄNGE AUS BOGDÁNY"

BOGDANER STREICHORCHESTER
BOGDANER SINGKREIS
DUNABOGDÁNYI SVÁBZENEKAR
DONAUKNIE TANZGRUPPE

20.00

TARIANER SPITZBUAM

**LEBERKÄSE
SZENDVICS**

ALKOTÓ SAROK

**5 FÉLE
CSAPÓLT SÖR**

SVÁBBÁL

100% ÉLŐ ZENE

NÉMET NEMZETISÉGI MŰSOR

**BELÉPÉS INGYENES
ADOMÁNYOKAT ELFOGADUNK!**

Dunabogdány

Német Nemzetiségi Önkormányzat

ALAPÍTVÁNYI CSALÁDI NAP

SZOMBAT

19.

SZEPTEMBER

DUNABOGDÁNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS AMI

10.00-16.00

KÖZÖS FŐZÉS

TŰZOLTÓ
BEMUTATÓ

ÜGYESSÉGI
VERSENYEK

KÉZMŰVES
SAROK

CSILLÁM-
TETOVÁLÁS

UGRÁLÓVÁR

VATTACUKOR

FÁNKEVŐ
VERSENY

ÉLŐ ZENE

KVÍZ

FOTÓSAROK

BÜFÉ

LÁNGOS

TOMBOLA

HANGSZERSIMOGATÓ

TÖLTSETEK VELÜNK
egy vidám
NAPOT!

DUNABOGDÁNYI ISKOLAÉRT
ALAPÍTVÁNY

TOVÁBBI INFORMÁCIÓKÉRT
LÁTOGASS EL FACEBOOK OLDALUNKRA!